

Christopher Bollen

PRIETENIE TRĂDATĂ

Traducere din limba engleză și note
MARIANA PIROTEALĂ

1

Când eu și Charlie eram mici, jucam un joc, „Distrugătorii“. L-am inventat noi. Jocul pornea mereu de la aceeași premisă însăspăimântătoare și închipuită: câțiva pistolari cu cagule negre (numărul lor varia) dau buzna în cameră și încep să tragă. Ce faci?

Pentru „Distrugătorii“ nu era nevoie de echipament. I-am construit universul din cuvinte. Există în totalitate numai în imaginațiile noastre suprapuse și îl jucam mai ales noaptea, la telefon, când eram siguri că părinții noștri nu trăgeau cu urechea. „Distrugătorii“ funcționa cu benzina inteligenței noastre și în locurile pe care le știam ca pe propriul buzunar. Îl plasam în Central Park (locul nostru preferat era grădina zoologică), pe culoarele supermarketului D'Agostino din zona rezidențială, în clădirile noastre de locuințe ca niște furnicare și în seducător de vulnerabilele săli din Muzeul American de Istorie Naturală, MoMA și Met. De asemenea, îl mai plasam - în mod obsesiv, cu un respect pentru anatomia clădirii victoriene îmbâcsite, din cărămidă albastră, de pe East 84th Street pe care constructorii ei l-ar fi apreciat - în Școala de băieți Buckland. Nu toate locurile erau potrivite. Deseori Charlie voia să situăm jocul în metrou, deși priceperea care să-i asigure o misiune de succes îi era sabotată de necunoașterea sistemului (familia lui avea permanent la dispoziție o limuzină și, dintr-un motiv

sau altul, el se încăpătâna să creadă că vagoanele de metrou au o trapă ușor accesibilă pe tavan). Dorința mea arzătoare era să-l plasez în nava placată cu marmură a bisericii Sfântul Patrick – confesionalele erau ascunzători tentante, iar preotul care ridica talerul de aur deasupra altarului era prima victimă perfectă –, dar părinții lui Charlie renunțaseră la religie cu mult timp înainte să plece din Cipru. Eu cunoșteam dedesubturile bisericilor, însă Charlie habar n-avea de amănuntele liturgice.

Acum, când mă gândesc, presupun că orice copil nefericit joacă un joc asemănător ca să se smulgă din încleiala prezentului: își părăsește prietenii și pe cei dragi fără o șoaptă de remușcare; se folosește de oamenii din jur, care nu bănuiesc nimic, pe post de actori; respectă doar teoretic legile gravitației sau planurile arhitectonice (cele din urmă erau mult mai respectate decât primele – uneori puteai să le vezi printre grinziile înalte, dar era complet interzis să sari printr-o fereastră inexistentă). Scopul era să găsești o cale de ieșire.

Iată un exemplu în care Charlie pune în aplicare un scenariu în care eu joc rolul principal:

- Ești în cantina de la Buckland când intră șase pistolari.
- Mă las sub masă.
- Simon McMarnely se târăște dedesubt cu tine.
- Să te fut! Stai aşa. Niciodată n-am mâncat de prânz cu Simon McMarnely.
- Tu și Simon trebuia să faceți un rezumat despre Uganda. Lucrați la el împreună.
- Bine, mă cățăr în spatele lui Simon, ca să fie el în calea gloanțelor.
- Pistolarii trag rafale sub masă. Simon ia un glonț în abdomen. Ești expus.
- Îi însfac lui Simon ochelarii de la ochi și fug de-a bușilea spre șirul de ferestre.
- Ferestrele alea nu se deschid.

- Ultima se deschide oarecum, dacă dai de mâner.
- Un pistolar stă la fereastra aia.
- Bine, atunci țâșnesc pe ușă spre cămară. Traversează cămară spre holul principal.
- Alți doi pistolari o iau prin cămară după tine.
- Alerg pe hol.
- Au legat cu lanțuri ușile din față.
- Urc scările laterale la etajul doi.
- Treci pe lângă domnișoara Sheedy. Coboară cu un teanc de teste la latină, nu știe că se întâmplă ceva.
- Îi smulg hârtiile din mână și le las să se împrăștie pe trepte. Așa căștig timp, pentru c-o să alunecă pe ele când urcă. Ajung pe holul de la etajul al doilea.
- Răsună focuri de armă. Domnișoara Sheedy țipă. Zgomot de bocanci care alunecă pe hârtie.
- Prima clasă pe dreapta, laboratorul de chimie.
- Ușa aia e încuiată în timpul mesei de prânz.
- Având timp la dispoziție, smulg un braț de la ochelarii lui Simon. Cu el desfac încuietoarea. Intru, închid ușa și o încui. Trec prin laborator și intru în biroul doctorului Chandler.
- Auzi cum patul unei mitraliere sparge geamul de la ușa laboratorului. Au intrat.
- Rahat, bine. Biroul doctorului Chandler nu are fereastră.
- Nă. N-ai pe unde să scapi.
- Ba am. Închid ușa și împing biroul în ea.
- Izbesc în ușă.
- Sar pe birou și ajung la vechiul canal de ventilație. Comunică cu biblioteca. Trag de cadrul metalic.
- Lovesc cu umerii în ușă, care se crapă puțin. Strecoară țeava unui pistol.
- Intru prin gura de ventilație și mă târasc.
- Simți cum focurile de armă lovesc peretele din jurul tău. Un glonț îți străpunge piciorul. Durere extremă.
- Sar în bibliotecă și alerg șchiopătând spre ferestre.

- Îi auzi fugind iar pe hol, spre bibliotecă. Vin după tine.
- Deschid fereastra din mijloc, cea de lângă stejar, crengile lui sunt aproape. Trec peste suportul ca un xilofon și pun picioarele pe polița caloriferului.
- Unul dintre pistolari o ia pe urma săngelui și te vede printre teancuri. Țintește. Nu reușești să sari la timp.
- Mă folosesc iar de ochelarii lui Simon. E soare afară. În lentilele, prind o rază de lumină în ele și i-o vâr direct în ochi.
- Pistolarul strâng din ochi, se dă înapoi și trage un foc de armă în tavan.

- Îmi trec picioarele peste pervazul ferestrei. Văd creanga. Sar.

O țineam așa la nesfârșit. Pe rând. Improvizam arme, scuturi și capcane elaborate folosind tablourile Vechilor Maeștri ori vasele cu salată de crab. Uneori atârnăm colaci de salvare, precum cheile, în mâinile muribunzilor sau morților (oamenii de serviciu erau niște mesia cu speranță de viață foarte mică). Uneori, poate o dată din șase, nu reușeam. Muream cuprinși de panică, îndurerăți din cauza alegerilor greșite, pe banchize plutitoare cu pinguini, pe patul părinților noștri sau pe gențile abandonate la garderobă. Eu mă descurcam întotdeauna mai bine decât Charlie, fie pentru că mă dovedeam un stratég mai bun, fie pentru că Charlie nu părea în stare să se bucure atunci când eram ucis. Dar Charlie avea tendința să ia decizii proaste, de parcă ar fi fost atras de cele mai mari fundături și tot se aștepta să scape fără nici o zgârietură.

Nu știu ce spunea „Distrugătorii“ despre noi. Nu i-am pomenit niciodată despre joc vreunui coleg de cameră sau vreunui psiholog, poate jenat de premisa lui macabru, deși asemenea tragedii se petreceau aproape săptămânal în viață reală și știrile se concentrău glonț cu glonț pe asemenea detalii bolnavicioase. Deseori aveam impresia că întreaga lume juca pe ascuns același joc. În apărarea

noastră, aş spune că obsesia față de „Distrugătorii“ nu părea un simptom al psihozei. Noi nu eram niciodată ucigașii, niciodată pistolarii cu cagule negre cu simpatii politice sau personale necunoscute, care se desfătau cu roadele masacrului - și, la drept vorbind, jocul ne făcea să fim mai drăguți cu cei care, fără voie, ne furnizau personajele secundare, oameni precum Simon McMarnely și bineveniții lui ochelari; bietul Simon, prin ce trecea în fanteziile noastre ca noi să scăpăm teferi!

Nu pomeneam prea des de „Distrugătorii“ nici în discuții când nu i-am mai acordat din timpul nostru liber. Ca majoritatea jocurilor din copilărie, până în clasa a opta își pierduse din magie. Cred că s-a terminat când Charlie a început să insiste să salveze fete care-i plăceau sau când tot plasa acțiunea în locuri mai complicate, precum vestiarele și piscinele. („Ian, mătura ține ușa blocată. Acum spui că e abur, dar merg spre dușuri. Fii mai exact. Ce vezi?“)

Acum, după aproape douăzeci de ani, îmi dau seama că „Distrugătorii“ ne învăță ceva în tot acest timp. Nu era doar senzația tare a urmăririi. Ne ascuțeam instinctele și aruncam peste bord atașamentele. Ne perfecționam strategiile de supraviețuire.

Am un singur plan.

Acropola este aurie în soarele după-amiezii, dar nu-mi pot lua ochii de la câini. Barul de pe acoperișul Hotelului Grande Palace este o oază de vaporizatoare și umbrele inclinate care răsar din peticele calde și negre de umbră. Muzica se revrasă din boxe ascunse, un tremolo lent de clape ca gheata care cade ușor într-un pahar. În ultima jumătate de oră am stat sprijinit de balustradă, m-am uitat spre Piața Syntagma și la câinii sălbatici care patrulează prin ea. Umblă în haite, răi, cu capetele ca niște săgeți de culoarea lamelor ruginite, se năpustesc, mărâie și le dau târcoale turiștilor pe care ghidurile de

călătorie i-au adus imprudent spre acest pericol. Broșurile și steagurile arse de la o manifestație politică dispersată acoperă dalele ca frunzele în Noua Anglie. Știu că ar trebui să-mi petrec cele câteva ore libere urcând în jurul Partenonului sau măcar ridicând privirea spre el. Dar în căldura mocirloasă de început de august toată Atena arată ca o ruină, scufundată, fără margini, ștearsă și albă ca saliva. Câinii sunt jigăriți și frenetici.

N-ar trebui să fiu aici. În Grecia. La Grande Palace. În vacanță. Port aceleași haine de douăzeci și opt de ore, mai puțin o pereche de chiloți rătăciți. Miros a vin roșu vărsat, a colonie din duty-free (cedru texan și vetiver haitian), sex la minut, săpun cu tuberoze și sudoare de om. Sunt la Grande Palace la invitația unei femei lângă care am stat în avionul de la New York. Amy, Ann, Annabel? Nici unul din noi nu a putut să doarmă în grădiniță pentru adulți de deasupra norilor, plină cu răsuflări greoale și pături pufoase. În timp ce urmăream traectoria avionului nostru pe ecranul micuț, mi-a dat cu cotul. Eu mă afundasem în transa tristă, fără adăpost, a călătoriei pe cer. Eram la jumătatea distanței deasupra Atlanticului.

- Ce s-a întâmplat? Și-a scos căștile din urechi. Scuzează-mă că-mi bag nasul, dar păreți supărat.

- Tocmai a murit tatăl meu, i-am spus.

- Ah, a șoptit ea. Mergeți la înmormântarea lui?

- Nu, mă duc cât mai departe de ea.

Habar n-am ce a văzut la mine. Poate consideră că oricine călătoresc la clasa business străbate lumea cu un permis special. Sau poate a depistat, pe bună dreptate, o pradă ușoară. Avea cu zece ani mai mult decât mine, aproape patruzeci. Avea grația scheletică a unei dansatoare, era căsătorită, din căte sugera degetul ei, și mergea la Atena la o conferință pe tema telecomunicațiilor.

- Dumnezeu știe de ce se ține în Grecia, cu toată agitația de acolo.

Vorbea limba acronimelor – ATSZ, CLO, conexiune prin satelit prin PBX –, lucru care semăna prea tare cu orașul din care plecaseră. Mențiunarea morții nu i-a reprimat nevoia de a vorbi decât câteva minute.

- Zboară cu Korean, zboară cu Air India, dacă ai vreodată ocazia, zboară cu Singapore, mi-a spus, de parcă mi-ar fi șoptit secretele branșei. Niciodată nu ai sentimentul că-ți servesc masa sub amenințarea armei. De fapt, nu, chiar ai sentimentul asta, de aia au servicii aşa de bune.

A râs de propria glumă și m-a mai înghiotit o dată cu cotul în umăr. Singurul insomniac în afara de noi din cabină, cu două rânduri mai în față, încerca de douăzeci de minute să-și smulgă un fir de păr rebel din nas; eram din ce în ce mai nerăbdător să văd smulgerea decisivă, victorioasă. Ann sau Amy părea să mă aprecieze mai mult când n-o întrerupeam. Mi-a zis că de obicei călătorea *beaucoup trop trop* în interes de serviciu și mi-a expus teoria ei că sistemele multimedia de la bord înlăturaseră nevoia de pungi pentru vomă:

- N-am observat că oamenilor nu li se mai face rău, pentru că emoțiile le-au fost domolite de bogata ofertă de filme? Și de spațiul mai mare dintre scaune? Făcând un semn spre perdelele prinse cu arici, a adăugat: Încerc să nu-mi imaginez favela de acolo.

Când avionul a ajuns deasupra coastei Croației, însoțitoarele de zbor distribuiau tăvi schizofrenice de șampanie și cafea, zorii mugeau pe ferestre și nu m-a lăsat înima să-i spun că eu primisem un upgrade de la clasa economic la business. La clasa business erau singurele locuri disponibile.

- Ai hotel? m-a întrebat în timp ce așteptam la rând la controlul pașapoartelor.

- Nu, dar am un vapor la miezul nopții. Presupun că o să vizitez Acropola ca să-mi omor timpul.

Din hotelul ei se vedea Acropola, mi-a spus. Avea și o canapea, în caz că trebuie să dorm.

- Măcar atâtă lucru pot să fac și eu după pierderea pe care ai suferit-o. Camera 411.

A descuiat ușa, i-a dat bacăș băiatului care-i cărase bagajele și, în întunericul după-amiezii, accentuat și de perdelele trase, cu aerul condiționat dat la maximum, și-a ridicat fusta plisată și s-a întins pe pat. În momentul acela m-am simțit bine dintr-un motiv, dar după aceea nu mai era mare lucru. Degetele ei îmi frământau șoldurile, dar se uita la ușă, de parcă ar fi așteptat să intre cineva mai atent. Încă eram doi americani care urmău procedura standard de la sosire. După ce am terminat, m-am dat jos de pe ea și mi-am căutat hainele pe jos.

- Nici nu te-am întrebat de ce a murit tatăl tău, a spus ea afundându-și mâinile sub perne.

Părea mai puțin o întrebare, mai degrabă se lăuda cu impulsivitatea ei. Mi-am tras pantalonii pe mine și m-am dus la baie să mă spăl pe față. Când m-am întors, dormea adânc, iar părul blond îi curgea dintr-un cocon de pături.

Stau sprijinit pe balustradă și-mi las toată greutatea pe ea. Ca mai totul din acest hotel veștejtit - o vilă în stil Beaux Arts plină de hârtii de muște și camere îmbrăcate până la refuz cu catifea, botezate cu numele unor regi alungați de pe tron -, balustrada este veche și ar avea nevoie ca de aer de o mână de vopsea. Praful de ciment curge pe lângă nituri. Chiar dacă ar ceda balustrada, aş cădea de la trei metri într-o curte interioară, unde un bărbat cu un keffieh¹ roșu își taie unghiile. Taxiurile țășnesc în jurul pieței ca niște zaruri și câinii se bat lângă fântână. Mă întreb căți dintre ei au fost dați afară din case și căți s-au născut în spatele tomberoanelor din

¹ Acoperământ pentru cap purtat de bărbații arabi, sub forma unei bucați de pânză fixate adesea cu un inel

Plaka. Unele femele au mamele care le atârnă ca sacoșele moi din plasă pe care le cară bătrânele la piață. În spatele meu, turiștii plutesc în derivă prin piscină, scufundați până la sfârcuri, și trasează cercuri exagerate cu brațele - germani, italieni, ruși și câțiva americani deșiirați cu dinți fosforescenți. Din când în când, după o atingere a ceasului de la mână sau o fluturare a hârtii, cuplurile se adună să-și strângă lucrurile. Terasa de pe acoperișul hotelului Grande Palace este o sală de așteptare înainte ca oamenii să ia barca spre insule. Mă gândesc la Charlie în casa lui din Patmos, cu un dormitor în plus și o ușă încuiată.

- Mă piș pe America, zbiară un băiețel țâșnind de pe un șezlong. Nu mă întorc mai devreme nici de-al dracu'! Ai promis că putem să mai rămânem!

Arată ca un cuier de oase, se află la granița cu adolescența, când corpul începe să se împlinească. Mama lui ridică obosită privirea spre el în timp ce-și răsușește brățările.

- Te rog să nu alergi pe lângă piscină, spune ea.

- Domnule Bledsoe.

Chelnerul mă bate pe umăr. Este Tânăr, frumos, dar cam plinuț și are cărlioniții fixați cu spumă. Chelnerii nu te bat niciodată pe umăr în New York; probabil există o regulă privitoare la contactul fizic. Îmi amintesc că acum patru zile, în dormitorul tatei, mama mea vitregă a spus: „Muribunzilor nu le place să-i atingi“.

Chelnerul îmi înapoiază cardul de credit.

- Nu merge. Poate ați uitat să sunați la bancă? Este așa de dornic să ignore posibilitățile cele mai rele, încât mai că-mi vine să-l sărut. Să o pun în contul camerei?

Oaspeții hotelului sunt singurii care au voie să urce aici.

- Nu. Las paharul jos și bag mâna în buzunar. Scot celălalt card de credit din portofel, cel legat de istoricul financiar personal al unui Tânăr de douăzeci și nouă de

ani a cărui carieră după terminarea facultății constă în activități caritabile sporadice, dar aducătoare de mari satisfacții. Încercați-l pe acesta, îl îndemn.

Îi pun bucate de plastic în mâna și zâmbesc să-mi ascund panica. Cardul familiei, ultima legătură cu depositul de urgență al familiei Bledsoe, a fost dezactivat.

Chelnerul se uită bănuitor la noul card. Nu-mi mai vine să-l sărut. Mă întreb dacă se iau după el câinii noaptea, când pleacă de la hotel. Mă întreb dacă locuiește cu părinții. Dedesubt, doi polițiști intră în piață, cărând tunuri cu apă de mare putere. Probabil câinii știu că li s-a încheiat escapada, pentru că se împrăștie pe betonul decolorat.

- În ce cameră stați? mă întrebă.

- În camera 411, spun. Cu iubita mea. Ea doarme încă. Mi-o imaginez pe Amy sau Annabel trezindu-se și având de-a face cu o notă de plată consistentă, urlându-i acronime receptionerului, cerând servicii ca în Singapore. Probabil că lenjeria mea intimă încă este mototol pe undeva printre cearșafurile ei. Mai vreau unul, adaug înainte de a-mi lua valiza și de a-l urma la bar.

Este răcoare la umbra alcoolului și a copertinelor. Pentru o clipă, încă simt în ochi pata lăsată de soare, cerculete mov care se evaporă încet. Foarte puțini oaspeți stau la tejghea. Chelnerul trece cardul și aparatul scoate frumosul sunet atonal al hârtiei ce se derulează.

„De-aș ajunge mai repede în Patmos“, mă gândesc.

Pe partea cealaltă a barului, un bărbat slabănog, care se bățăie întruna, îi face avansuri unei rusoaice mai în vîrstă. Mi se pare cunoscut, aşa cum îi se pare orice Tânăr cu ochi de consumator de amfetamină aflat aproape de un bar.

- Sunt un justițiar rătăcitor, îl aud spunând, fără urmă de sarcasm.

Rusoaica râde, sănii ei arși de soare și cerceii-candelebru se clatină ca în urma unui mic cutremur.

- Lasă-mă să fac poză, spune ea ridicând telefonul. Primul justițiar în vacanță.

Bărbatul întinde mâna ca să blocheze obiectivul.

E atât de asudat, încât îi disting broderia părului de pe piept pe sub cămașă. De la colțul gurii îi pleacă o cicatrice și are capul ras, ca să ascundă cele două insulițe de păr care-i mai rămân. Seamănă cu un gigolo în ultimul an de activitate, flirtează cu o disperare nedumerită. Degetul arătător e doar un ciot, precum capătul tacului de biliard în timp ce se pregătește de o lovitură. Ar putea să aibă vîrsta mea, are accentul ca al meu, dar fața îi e atât de burdușită, încât nici nu-mi pot imagina cum de l-a lăsat paznicul de pe hol să urce fără să-i ceară mai întâi să-i arate cheia de la cameră. Se prinde că mă uit la el, aşa că mă întorc spre peisajul Acropolei. Când mă uit iar, încă mă privește cu o grimasă. Își smulge portofelul de pe tejghea și pleacă furios spre lift. Rusoaica este prea ocupată cu aurora boreală de pe telefonul ei.

Chelnerul îmi toarnă al doilea pahar. Ginul mă va ajuta să trec peste panică. Deja a zugrăvit florile din ghivece într-o nuanță mai delicată de roz. Dar de acum înainte trebuie să am grija cu cheltuielile. Nu mai am decât ce este în cont și micul teanc de bani ascuns în valiză, pe care am reușit să-l sustrag înainte să sece rezerva. Odată, la scurt timp după terminarea facultății, o iarnă întreagă am ajutat mame singure din Bronx să-și deschidă un cont bancar. „Cinci dolari. Haideți să începem viitoarea voastră solvabilitate financiară cu cinci dolari. Sigur vă puteți lipsi de suma asta.“

Rusoaica lovește ușor cu palma în tejghea, de parcă ar căuta puncte slabe în lemn. Dintr-o dată, sare de pe scaun și îngenunchează pe podea. În timp ce eu semnez pe chitanță, ea începe să se tânguească că-i lipsesc bani, că i-s-a furat portofelul.

- Justițiar nenorocit. Aveam biletul de vapor. Chelner, repede, sună jos! Nu-l lăsa să plece din hotel!